

Rappe bewoners van de zonnige landen van Zuidelijk Europa, heerschers van 't struikgewas, gij, die in vorm, in kleur, in kracht, in vlugheid, in verstand, die in alles uitmunt, wat zal ik het meest in u roemen? Ziet ze daar voortstuiven door de struiken, van het zonplekje opgejaagd door den mensch; als een paarlinoer schittert het slanke, lenige lichaam; als een flits springen ze over de greppels met gestrekte staart, schieten ze langs de boomen omhoog, om eindelijk in een veilige schuilplaats te verdwijnen.

Om die juweeltjes van de schepping recht te doen weervaren, zou ik een gedicht moeten schrijven en daar waag ik mij niet aan, ik zal maar heel eenvoudig vertellen wat ik van mijn pleegjes weet.

Wat een prachtig dier is toch de smaragdhagedis, vooral in den paartijd, wanneer ze zich in de zon ligt te koesteren, het lijf breed uitgezet, om vooral geen zonnestraaltje te missen; aan de bovenzijde 't heerlijke groen, vaak zwart gespikkeld, van onder heldergeel, terwijl vooral het mannetje aan de keel diep blauw is. Al is dit blauw bij 't wijfje gewoonlijk zwakker of ontbreekt het geheel en al, zoo kan men hierop toch niet vertrouwen, daar er vaak genoeg ook wijfjes worden aangetroffen met blauwe keel en omgekeerd mannetjes zonder. Meer vertrouwbare geslachtskenmerken zijn de sterkere achterpooten en de helderder gele onderzijde van het mannetje, dat bovendien gewoonlijk grooter is. Verder wordt bij 't wijfje het groen door bruine vlekken op de zijden onderbroken en schijnt het vaak donkerder op den rug te zijn; naar verhouding is ook de kop kleiner dan bij 't mannetje.

Met al deze kenmerken is het echter soms nog lastig genoeg, het geslacht van een smaragdhagedis te bepalen, te meer daar de kleur nog al eens verschilt, naar de streek, waaruit ze afkomstig is. Zoo zijn de exemplaren uit Zuidelijke landen, zooals Italië en Spanje, en vooral uit Turkije, veel schooner en rijker getint dan die noordelijker leven. De grootste en mooiste smaragdhagedissen treffen we aan op 't Balkanschiereiland, waar ze tot de gewoonste soorten wordt gerekend. Hier leeft de variëteit major, die een halve meter lang wordt. Verder komt ze veel voor in Spanje en Portugal, in Italië, in Zuid-Rusland, Syrië, Palestina, dus in 't algemeen de landen om de Middellandsche Zee, en ten

slotte op verschillende plaatsen in Frankrijk (tot Parijs), Duitschland en Oostenrijk. Hoe Noordelijker men echter komt, hoe kleiner ze wordt en hoe minder mooi getint. In de laatste drie landen wordt ze dan ook niet grooter dan 30 cM.

Hiervan komt echter altijd twee derde deelen op den staart, waaraan de hagedis een groot deel van zijn vlugheid en sierlijkheid verschuldigd is. Van hoeveel gewicht deze voor het dier is, zien wij aan exemplaren, wier staart beschadigd is. Onmogelijk kunnen zij zoo snel voortschieten als hun gelukkiger soortgenooten en slechts met talrijke, snelle slingeringen van het lijf komen ze moeilijk vooruit. Gelukkig groeit de afgebroken staart bij niet te oude voorwerpen weer aan, doch nooit zóó mooi en zóó lang als voorheen en de breukplaats blijft gewoonlijk door 't verschil van kleur en dikte tusschen het oude en het nieuwe deel zichtbaar.

Aan een bepaalde grondsoort schijnt de groene hagedis niet zóó te hechten als onze gewone, die altijd op droge zandgrond, of de kleine, die altijd op vochtige plaatsen verblijf houdt. Zoowel op vlakten als in berglanden wordt ze aangetroffen, in laagland evengoed als in hoogland, tot meer dan duizend meter boven den zeespiegel.

In de landen, waar ze voorkomt, ziet men haar overal, waar de zon flink kan schijnen: op de rotsen, in 't kreupelhout en op laag begroeide vlakten, langs de wegen en de oevers der rivieren. Zoo moet ze in Zuid-Frankrijk de oevers van haast alle stroomen bewonen; zwemmen en duiken kan ze uitstekend. Gaarne beklimt ze ook struiken en boomen, om grooter veiligheid te genieten. Een aardigen blik op het leven in de vrije natuur geeft ons het volgende belangwekkende verhaal van iemand die de dieren zelf in Oostenrijk gevangen heeft.

„...Het was op den eersten Pinksterdag, dat wij, een gezelschap van zes personen, een tochtje over Baden (tien uur van Weenen) en den Hohen Zindkegel naar 't Triesingdal ondernamen. Zooals gewoonlijk bij een uitstapje, had ik mij ook nu van eenige lijnwaadzakken voorzien, om mij in den weg komende reptilen mee te kunnen nemen. Dicht bij Baden, bij 't afdalen van de ruïne Rauheneck hoorde ik plotseling „een slang” roepen. Wij zochten echter

allen een oogenblik vergeefs, tot het weer klonk: „hier was ze!” wij omsingelden nu het nauwelijks tien meter in omvang hebbende berkenboschje en zochten in de wortels, doch vergeefs. Toen zie ik ook eens omhoog en word, op een tak gedoken, onder bladeren verstopt, een schoone groene hagedis gewaar, die ik met een gelukkigen greep vatte. De tweede en derde ving ik eenige uren later en wel in een benkenwoud met wat onderhout gemengd. Hier hoorde ik wat in het hoogliggende dorre loof ritselen, sprong in die richting 't woud in en plotseling ritselde het van alle zijden, ik zag vier van de grootste naar alle kanten wegsnellen. Dat was een „Hetz!” Ik kon er natuurlijk slechts eene vervolgen en was ze niet eerder vermoeid geworden dan ik, dan had ik haar toch niet gevangen; menigmaal had ze op mij een voorsprong van tien tot vijftien schreden. Toen het dier echter vermoeid was, verdween het achter een beukestam en toen ik voorzichtig naderbij was gekomen en om den stam heen loerde, zag ik het op een hoogte van ongeveer drie el op de tegenoverstaande zijde zitten. Nadat ik de hagedis zoo in 't nauw gebracht had, had ik haar natuurlijk ook spoedig in handen. Een van mijn vrienden had een andere op dezelfde wijze in 't nauw gedreven, durfde echter uit vrees voor den menigmaal wat pijnlijken beet niet toe te grijpen. Ik snelde erheen, een vlugge greep van den stam en ik had er in iedere hand eene. Daar ik nu niet meer toegrijpen kon en de beide andere reeds weg waren, bracht ik mijn vangst in den zak in verzekerde bewaring. Nog meermalen op dezen zwoelen dag troffen wij deze hagedissoort bij tweetallen aan, een teeken dat haar paartijd in het begin van Juni valt. De smaragdhagedissen weten overigens zeer goed het terrein te benutten. Hadden wij eene in een groot ontoegankelijk kreupelbosch gejaagd, dan was ze er haast niet meer uit te brengen; ze zat in het midden van het boschje rustig te op den grond en zag ons aan, alsof ze heel goed wist, dat wij haar niet bereiken konden. En als we haar eindelijk met ons zessen, door met stokken gewapend van drie zijden erin te gaan en slechts één zijde vrij te laten tot het verlaten harer toevlucht gebracht hadden, dan zocht ze deze toch steeds weer te bereiken, wat wij echter, daar we het dadelijk merkten, zoo goed als wij konden, verijdelden.

„Later in den zomer, toen ik met P. alleen een tochtje in de Vöslauer Ljegend maakte, moest deze tweemaal tot in de kroon van een spar klimmen, om deze hagedissen naar beneden te jagen.”

Waarschijnlijk hebt ge u voorgesteld, lezer, dat de vangst dezer dieren lastiger zou zijn, dan men uit het bovenstaande op kan maken. Wanneer we echter een oogenblik nadenken, zullen we spoedig opmerken, dat de omstandigheden hier ook niet zeer gunstig voor 't ontsnappen genoemd kunnen worden. Ten eerste vinden we in een bosch een bodem, die niet of slechts schaarsch met planten begroeid is, daar het bladerdak alle licht opvangt. Wel zegt de schrijver, dat er zich onderhout bevond, doch dit zal waarschijnlijk slechts aan den woudzoom geweest zijn en opgehouden hebben, toen men dieper in 't bosch geraakte.

Wanneer de smaragdhagedis geen uitweg meer ziet, vlucht ze gewoonlijk op boomen, dit deed ze ook nu. Het ongeluk wilde echter, dat het hier beuken waren met hun gladde schors, waartegen ze al spoedig niet hooger komen kon en zoo makkelijk te grijpen was. In andere omstandigheden zou de vangst heel wat meer bezwaren opleveren.

Behoef ik nog te vertellen, dat de smaragdhagedis in de landen, waar ze woont, door 't volk voor vergiftig gehouden wordt, en men doodsbang is voor 't gespleten tongetje, hoewel het dier toch geheel onschadelijk, ja zelfs eerder

nuttig is? Erg belangrijk is dit nut anders nu juist niet; het voedsel bestaat uit allerlei insecten, zelfs kevers met harde schalen, uit spinnen, regenwormen, larven, onbehaarde rupsen, naakte slakken en ook jonge hagedisjes. Zelfs moet ze wel eens tegen de boomen omhoog klauteren en de eieren en jongen uit de nestjes der vogels wegrooven. Honingbijen zijn lekkerbeetjes voor haar en zodoende is ze weer schadelijk. Noch het nut, noch de schade zijn echter van beteekenis en het ware zeker te wenschen, dat de mensch zich van een vijand tot een vriend van de hagedissen maakte, die zooveel bijdragen tot de verlevendiging van het landschap, en ze niet meer vervolgde, doch beschermde, waar hij kon.

Veel vijanden heeft anders de smaragdhagedis, en in 't algemeen de hagedis, niet. De geduchtste is wel de koude. Zonder warmte, zonder zonneschijn kan een hagedis niet; ze beweegt zich slechts langzaam en slepend, ze eet niet, ze leeft haast niet. Waar zijn de vlugge, sierlijke bewegingen, waar de schitterende oogen en het pijlsnelle voortschieten? Voorzichtig, poot voor poot neerzettend, sleept ze zich voort, om zoo spoedig mogelijk in een warm holletje te verdwijnen, waar ze den slechten tijd verslapen kan, tot ze weer wakker geroepen wordt door de verwarmende stralen der zon, die haar het leven weer zullen geven. Welk dier maakt er met meer recht aanspraak op den naam van: Kinderen der Zon?

Van niets hebben ze meer te lijden dan van natte zomers en koude winters. Meer dan eenmaal is opgemerkt, dat ze in streken, waar ze vroeger veel voorkwamen, na een bijzonder strengen en langdurigen winter, niet veel meer gezien werden. Ongetwijfeld was 't grootste deel in de holen, die niet diep genoeg waren om de vorst buiten te houden, van koude omgekomen.

Onder de vijanden uit het dierenrijk nemen de slangen een eerste plaats in, die hun een vreeselijken angst inboezemen, welke hen geheel wezenloos maakt. Er zijn dan ook slangen, die haast uitsluitend van hagedissen leven, doch ook, die ze in het geheel niet eten. De smaragdhagedis weet de eerste zeer wel van de andere te onderscheiden. Terwijl ze zich door de ongevaarlijke in 't geheel niet verschrikken laat, vlucht ze voor de hagedisetende als razend weg of blijft, wanneer dit onmogelijk is, als verstijfd van schrik, met gesloten oogen op dezelfde plaats zitten. Men zegt, dat de vogeltjes van dezen angst gebruik maken, om hun eieren of jongen te beveiligen tegen den roover, door het nestje te doorweven met huiden van slangen, die deze bij 't vervellen afgeworpen hebben. Of 't waar zou zijn?

Een lekker hapje is een hagedis ook voor marters en dergelijke kleinere roofdieren, en ook voor roofvogels, als gieren, adelaars, valken, uilen, raven, terwijl hoenders en watervogels graag een hagedisje snappen en verorberen. Daar deze dieren echter grootendeels bij nacht en de hagedissen uitsluitend overdag leven, zijn de laatste vijanden niet de gevaarlijkste, tenminste niet voor de groote soorten, waartoe onze *Lacerta viridis* behoort.

Er zijn in het geheel wel 1650 soorten van hagedissen, doch daar zijn dan ook een groot aantal dieren bijgerekend, die wij gewoonlijk niet met den naam hagedis bestempelen zouden, zoo bijv. de hazelworm. Van de hagedissen in beperkteren zin onderscheidt men een honderdtal vormen, waaronder *Lacerta viridis* lang niet de minste plaats inneemt!

Voor ik verder ga, wil ik echter nog even wat vertellen van het nut van de hagedis. In den goeden ouden tijd n.m. was onze *Lac-viridis* naar 't schijnt in dit opzicht verdienstelijker dan thans. De volgende recepten, welke Gesner ons geeft, moeten tegenwoordig in 't geheel geen uitwerking meer hebben.

„Wanneer met de gal van de groene hagedis de stam van een boom besmeerd wordt, dan moeten de appels van dien boom verrotten noch wormstekelig worden.

„Bij de Afrikaners wordt het vleesch van dit dier ook gegeten; 't moet vooral ook goed zijn voor hen, die heup- of lendenpijn hebben.

„Wanneer 't vleesch dezer dieren in stukjes gesneden en of rauw of gebraden aan een havik of een valk ten eten gegeven of hij daarmee gewasschen wordt, bevordert dit zeer het ruien.

„Wanneer deze dieren zonder kop en pooten in wijn gekookt worden, en elken morgen een beker vol daarvan gedronken wordt, dan moet dit tering en longlijders weer doen herstellen.

„Het vleesch, het bloed en de asch van deze dieren of ook zichzelf, wanneer ze in een glazen vaatwerk gedaan en ettelijke ijzeren of zilveren of gouden ringen daarbij gelegd en negen dagen lang tezamen gehouden, de hagedissen daarna losgelaten en de ringen gedragen worden, moeten ze een wonderbaarlijke artsenij zijn voor tranende, roode of gebrekkige oogen.

„Van deze groene hagedissen of van onze gewone, echter ook groene hagedissen (dus ♂ *Lac-agilis*), moet men zeven in een pond gewone olie werpen en zoo toegedekt verstikken en drie volle dagen door de zon distilleeren laten en daarmee de roode en tranende oogen inwrijven; dit maakt ze zuiver en rein.

„Velen braden deze dieren in de olie en dat maakt, dat het te lange haar niet verder groeit; dit doet ook de gal van de dieren, wanneer ze met witten wijn in de zon tot een dikke brij gemaakt wordt.”

Hoe kan men toch zoo knoeien en zoo wreedaardig omspringen met de schitterende hagedissen. Dan maken de terrariumliefhebbers er een beter gebruik van. Zij trachten het den gevangenen tenminste zoo aangenaam mogelijk te maken, wat hun, jammer genoeg, wel eens minder goed afgaat, 't zij door gebrek aan plaats, licht, enz., 't zij door gebrek aan kennis omtrent de levensgewoonten en behoeften.

Aan het eerste euvel is weinig te verhelpen. Het eenige middel is: geen dieren gevangen te houden. Ik moet tenminste ieder ten sterkste afraden, hagedissen in een klein hokje op te sluiten, zonder voldoende zonlicht. Zij houden het daarin toch niet lang uit en het is voor hen een ware marteling.

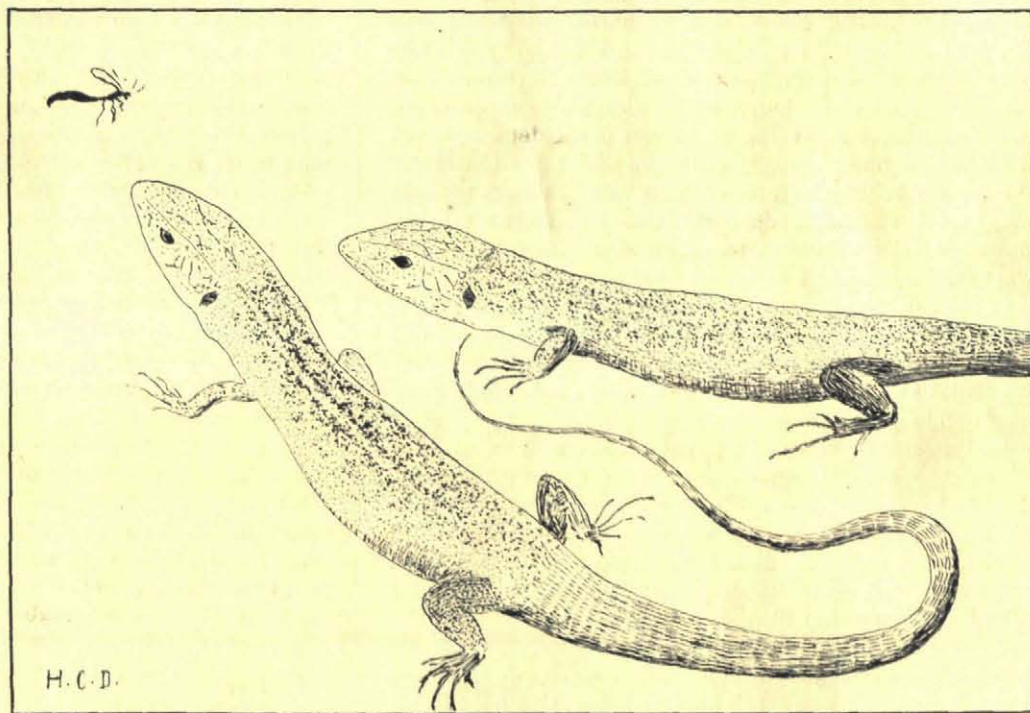
Wat de kennis der levensgewoonten betreft, daaraan valt soms nog wel wat te verbeteren. Zoo heb ik meer dan eens tuinhagedissen gezien, die in haar gevangenschap in 't geheel geen drinken hadden, al stonden ze in de brandende zon. Wie verwacht dan ook, dat zij, die midden in de droge duinen leven, nog dorst hebben kunnen. Ge moet heel vroeg in den morgen maar eens een wandeling doen door die droge duinen en eens zien, hoe uw mooi gepoetste schoenen eruit zien door de dauw, als ge thuiskomt. De hagedissen

slapen dan nog wel in haar holletje, maar als de zon ze gewekt heeft, valt er nog genoeg voor ze te drinken.

Voedsel, lucht, licht en ruimte, dat zijn, zooals reeds meer opgemerkt is, de eischen, waaraan voldaan moet worden, wil men dieren in gevangenschap in leven houden.

Wat die eerste eisch — voedsel — betreft, zijn de smaragdhagedissen niet al te gemakkelijk te voldoen. Het zijn echte schrokken. Vooral in de lente, wanneer ze pas uit den winterslaap ontwaken, is 't moeielijk, aan voldoende voedsel te komen, om haar eetlust te stillen. 't Eenige wat erop zit, is ze met meelwormen, de larven van de meeltor, (*Tenebrio molitor*) te voeden, een kostje, dat haar overigens uitstekend bevalt. 't Beste is, in den herfst een kweekerij in te richten op een warme plaats, dan zijn we tegen den kritieken tijd voorzien.

Wanneer de vleeschvliegen zich vertoonen, gaat het reeds beter. Begeerig storten ze zich op 't stukje vleesch, dat we klaargelegd hebben, vooral de gewone (*Calliphora erythrocephala*) en de grauwe vleeschvlieg (*Sarcophaga carnaria*).

Smaragdhagedis op $\frac{2}{3}$.

Een paar dagen laten we 't buiten liggen, tot 't vol zit met eieren en met witte, onbeholpen larven. De laatste zijn van de grauwe vleeschvlieg, met haar wit en zwart geruit achterlijf, die levende jongen ter wereld brengt, de eerste van de gewone vleeschvlieg, met haar glanzend blauw achterlijf, die we zoo vaak tegen de ruiten hooren zoemen, boos, dat ze er niet door kan. Ook de gewone huisvlieg (*Musca domestica*) legt haar eieren wel in vleesch.

De larven worden met den dag dikker en grooter en niet lang duurt het — ook van 't weer hangt dit af — of ze veranderen in ovale popjes, waaruit spoedig de vliegen te voorschijn komen. Hiermede voeden we de hagedissen tot Juli.

Dan breekt er een mooie tijd aan voor onze Zuidelijke gasten. De eene zonnige dag volgt den anderen en de smaragden eten meer dan ooit. Haar eetlust wordt geprikkeld door de zonnestrallen, waarin ze zich uren lang, liefst op een gloeiend heeten steen, liggen te koesteren. Ik zou ieder aanraden een flinken steen met zoo groot mogelijk oppervlak aan te brengen in 't terrarium. Op dat eene plekje

verzamelen alle hagedissen zich en ieder zoekt zich een plaatsje te veroveren. Vaak is 't een woelend kluwen van lenige, schitterende lichamen. Andere schieten voort door de struiken, nu en dan een lekker hapje bemachtigend en verorberend.

En lekkere hapjes zijn nu gelukkig in overvloed aanwezig; overal klimmen en springen sprinkhanen, groote en kleine, heerlijk voedsel voor onze smulgragen, die zich dik en vet eten, tot ze niet meer kunnen.

Buiten in de graslanden, op de heide, in de duinen, overal wemelt het van sprinkhanen; in een of twee uurtjes heeft men er een groot aantal van gevangen. Vooral 's avonds, wanneer de springers slaap krijgen, of vroeg in den morgen, wanneer de zon nog niet of pas op is, zijn ze licht te bemachtigen. Overdag, wanneer 't een beetje warm is, is 't vaak een werkje van moedeloos te worden.

Een flinke hap levert de groene sabelsprinkhaan (*Locusta viridissima*), die zich in de duinen bij voorkeur tusschen 't stalkruid (*ononis repens*) ophoudt en vrij gemakkelijk te vangen is, hoe vinnig hij ook bijten kan. Toch geef ik aan kleinere sprinkhaantjes de voorkeur boven *Locusta viridissima*; wie ooit een sabelsprinkhaan door een smaragdhagedis heeft op zien eten, zal begrijpen waarom; het duurt best wel een half uur voor hij dood is. Slechts eenmaal heb ik deze dieren tot voedsel gegeven, doch ik denk niet, het ooit weer te doen.

Hoe later in den herfst, hoe grooter het aantal der sprinkhanen en hoe grooter zijzelf worden. Tegen den tijd van den winterslaap kunnen de hagedissen zich dus goed vet en rondeten. Wanneer we bedenken, dat wij een zeeklimaat hebben — koele zomers en zachte winters — dan is het niet zoo zeer te verwonderen, dat de smaragdhagedis bij ons te lande den winter goed doorbrengt. 't Is echter altijd veilig, haar wakker te houden in de warme kamer.

Terwijl ik dit schrijf, zit ik juist tegenover mijn grootste terrarium, dat 1 M. lang, 75 cM. breed en 70 cM. hoog is, een flinke ruimte dus, waar plaats is voor hoogopgaande planten. Warm schijnt de zon op 't lichte groen, dat voortdurend in beweging is door de snel voortschuivende hagedissen. Ze zijn vandaag levendiger dan ooit, vooral de kleine *Lacerta serpa*, die onbegrijpelijk snel voortschieten, van de eené plant op de andere springen en tegen de door *Polygonum Convolvulus* omslingerde tak op en neer klauteren. Ze winnen het van alle in vlugheid.

Vooran zijn twee der smaragdhagedissen druk bezig met sprinkhanen vangen, die overal tusschen de planten zitten. 't Is te zien, dat ze smullen. Hoe behagelijk likken ze met de tong na elken sprinkhaan, dien ze gevangen en verorberd hebben.

Aan de achterzijde is een derde in de klimop geklommen. Hoe prachtig komen nu de kleuren uit, het groen op den rug, de heldergele onderzijde en de blauwe keel, hoe steken ze af bij 't eenvoudige pakje van *Lac. vivipara*. Het is de mooiste, die ik heb, en tevens de tamste. Het voedsel neemt ze uit mijn hand aan en zelfs springt ze ernaar omhoog, wanneer ik een meelworm boven haar hoofd houd.

Het is altijd een groot voordeel, wanneer de hagedissen tam zijn, ook met het oog op de voeding. Een zeer goed voedsel toch zijn regenwormen, doch deze kunnen aan schuwe dieren onmogelijk gevoederd worden, daar zij dadelijk in hun holen vluchten. Ook kan men ze niet, zooals meelwormen in een voederbakje doen, daar ze hier uitkruipen. 't Is dan ook zeer gemakkelijk, wanneer de smaragdhagedis ze uit de hand aanneemt. De kunst is nu máár het tam maken. Hoe grooter terrarium en hoe weliger plantengroei,

hoe moeilijker dit gaat. Het pleit dan ook in zeker opzicht voor de inrichting van ons stukje natuur, wanneer 't temmen lastig gaat.

De beide jagers schijnen genoeg sprinkhanen gegeten te hebben. Een gaat zich stil wat liggen zonnen op den grooten platten steen. Ze zet de ribben uit en maakt zich plat om toch maar zooveel mogelijk van de warmte te genieten: van boven van de zonnestrallen, van onder van den heeten steen. De ander doet een wandelingetje over de turfrotsen en lekt wat water op uit de sloot.

Dit doen ze vaak na 't eten; vooral likken ze dan gretig de droppels van de planten, wanneer ik het regenen laat. Zoo'n stortbad vinden ze een heerlijk ding; van lust tot baden in de sloot heb ik nooit veel bemerkt.

Ik denk niet dat de voortplanting van *Lacerta viridis* reeds is waargenomen in Nederland of dat dit spoedig zal gebeuren. Ik vind over dit onderwerp nog 't volgende geschreven:

Den 29sten Mei legde een wijffe 's avonds tusschen 5 $\frac{1}{2}$ en 6 $\frac{1}{2}$ uur bij zeer heet, drukkend weer 11 eieren in 't vochtige zand en wierp toen gedurende den daaropvolgenden nacht en in den vroegen morgen een 6 à 7 cM. hoogen berg van droog zand daarover. Ik nam de hagedis uit haar vierkant hok, bracht de eieren in ander verblijf om hunne ontwikkeling na te kunnen gaan en maakte nu den bodem weer zorgvuldig glad. Het waterbakje, dat vroeger naast den zandberg, waarin de eieren gelegen hadden, stond, zette ik toevallig aan de tegenovergestelde zijde van het terrarium. Nu geschiedde echter iets, dat mij in waarheid met de grootste verbazing vervulde en dat het bijzonder fijne, ja, onbegrijpelijke plaatsbegrip dezer dieren treffend bewijst. 's Avonds vond ik de hagedis weer in denzelfden hoek, waarin ze de eieren gelegd had bezig, een dergelijken, hoogen zandberg als den vorigen dag, ditmaal echter zonder eieren, op te werpen, zoodat het dier, blijkbaar in de meening, dat zijn eieren nog op de rechte plaats lagen aan de verpleging der eieren nu reeds den tweeden dag zijn volle opmerkzaamheid wijdde. Ze had zich door de veranderde plaatsing van 't waterbakje in 't minst niet in de war laten maken; andere groote kenmerken ter orientering, daar intusschen ook de vochtigheid in den bewusten hoek volkomen opgedroogd was, bood de groote, rechthoekige met zand bedekte, vlakke kast in 't geheel niet meer.

Amsterdam.

H. C. DELSMAN JR.

EgeleTERS.

U vraagt op pag. 89 van den loopenden jaargang van *De Levende Natuur*, of de Hollanders op het stuk van beestenvleesch nu wel zoo'n veel fijneren smaak hebben dan de Zigeuners, die onlangs in Baarn alle egels uit de buurt wegvingen en aan het spit braadden.

Hoe het met de eigenlijke Hollanders gesteld is, weet ik niet, maar ik kan u op mijn woord van eer verzekeren, dat voor menig oprechte Drentenaar een vet „stekelvarkentje” een ware versnapering is. Dat het beestje met huid en haar naar binnen gaat, zou ik nog zoo grif niet durven beweren. Het diertje wordt van zijn stekelige pels ontdaan, gekookt en... verorberd! Zoo'n vet „varkentje” moet volgens der Drenter smaak nog lekkerder wezen dan een vet konijn.

Misschien dat deze mededeeling u en de lezers van *d. L. N.* interesseert.

Beilen.

K. SIDERIUS.